

D. Rigter, Armeazorguitgaven 1817-1899, 29-11-13

Jaar	Directe uitgaven gemeenten aan bedeeden	Totale uitgaven armenzorg incl. directe uitgaven gemeenten (voor 1867 zonder die laatste)	Overheidssubsidies en rechtstreekse uitgaven gemeenten	Gemeenteguitgaven	Percentage overheidsuitgaven armenzorg van de totale uitgaven van gemeenten	Rijksoverdrachten aan provincies en gemeenten	Rijksuitgaven
1815						8.000.000	92.000.000
1816						8.000.000	63.000.000
1817			2.700.000			7.000.000	60.000.000
1818			2.878.619			7.000.000	58.000.000
1819		8.443.225	4.286.903			6.000.000	53.000.000
1820		11.274.957	4.239.261			8.000.000	62.000.000
1821		10.352.672	3.051.662			7.000.000	59.000.000
1822		10.451.780	3.298.596			8.000.000	63.000.000
1823		9.786.308	2.936.427			10.000.000	74.000.000
1824		10.578.048	3.145.017			9.000.000	77.000.000
1825		10.708.024	2.766.696			9.000.000	79.000.000
1826		10.983.168	2.660.373			14.000.000	85.000.000
1827		12.821.359	2.842.420			15.000.000	88.000.000
1828		23.160.428	2.900.373			13.000.000	84.000.000
1829		14.757.759	1.947.676			13.000.000	80.000.000
1830		14.873.219	2.034.080			14.000.000	74.000.000
1831		14.266.837	2.077.332			5.000.000	101.000.000
1832		13.916.365	2.126.811			2.000.000	100.000.000
1833		14.039.916	2.114.715			5.000.000	98.000.000
1834		14.524.395	2.100.730			6.000.000	89.000.000
1835		14.780.851	2.078.333			3.000.000	77.000.000
1836		16.027.404	2.072.832			4.000.000	80.000.000
1837		16.959.209	2.089.363			3.000.000	94.000.000
1838		17.560.108	2.127.870			3.000.000	101.000.000
1839		18.685.054	2.166.280			4.000.000	97.000.000
1840		18.654.597	2.255.987			3.000.000	88.000.000
1841		19.026.998	2.321.199			2.000.000	89.000.000
1842		20.002.680	2.446.574			2.000.000	90.000.000
1843		19.817.133	2.460.116			1.000.000	87.000.000
1844			2.412.626			2.000.000	88.000.000
1845			2.544.429			1.000.000	89.000.000
1846			2.814.493			1.000.000	87.000.000
1847			3.105.554			2.000.000	90.000.000
1848			3.070.344			1.000.000	90.000.000
1849			3.004.684			3.000.000	85.000.000
1850			2.673.616	15.000.000	18	2.000.000	82.000.000
1851		12.590.634	2.711.906	15.000.000	18	3.000.000	87.000.000
1852		12.723.086	2.745.937	16.000.000	17	2.000.000	80.000.000
1853		13.360.377	2.783.952	16.000.000	17	2.000.000	81.000.000
1854		9.155.544	2.326.451	17.000.000	14	2.000.000	93.000.000
1855		9.088.568	2.268.132	18.000.000	13	2.000.000	98.000.000
1856		8.800.132	2.080.858	18.000.000	12	2.000.000	105.000.000
1857		8.517.893	1.993.705	20.000.000	10	2.000.000	106.000.000
1858		8.480.744	1.934.233	20.000.000	10	2.000.000	96.000.000
1859		8.563.357	1.959.234	21.000.000	9	5.000.000	108.000.000
1860		8.795.723	1.940.161	21.000.000	9	3.000.000	96.000.000
1861		9.022.972	1.982.435	23.000.000	9	12.000.000	107.000.000
1862		9.084.548	2.009.380	24.000.000	8	14.000.000	102.000.000
1863		8.907.208	1.998.822	24.000.000	8	17.000.000	110.000.000
1864		8.970.456	2.001.259	24.000.000	8	19.000.000	109.000.000
1865		8.941.477	1.965.526	27.000.000	7	18.000.000	107.000.000
1866		9.448.646	2.031.977	26.000.000	8	24.000.000	114.000.000
1867	1.180.671	10.647.119	3.319.898	26.000.000	13	29.000.000	119.000.000
1868	1.292.232	10.877.232	3.195.871	27.000.000	12	21.000.000	98.000.000
1869	1.301.196	10.812.303	3.542.941	26.000.000	14	20.000.000	96.000.000
1870	1.055.145	10.696.538	3.316.878	27.000.000	12	20.000.000	101.000.000
1871	980.653	10.503.092	3.211.020	29.000.000	11	29.000.000	96.000.000
1872	1.052.716	10.482.314	3.200.172	35.000.000	9	22.000.000	110.000.000
1873	1.097.322	10.574.511	3.162.117	39.000.000	8	19.000.000	109.000.000
1874	1.508.688	10.638.831	3.536.849	36.000.000	10	17.000.000	101.000.000
1875	1.076.196	10.637.211	3.118.377	30.000.000	10	20.000.000	119.000.000
1876	1.108.908	10.957.620	3.121.769	42.000.000	7	22.000.000	113.000.000
1877	1.129.855	11.112.424	3.127.012	44.000.000	7	25.000.000	118.000.000
1878	1.182.075	11.236.678	3.203.577	44.000.000	7	23.000.000	116.000.000
1879	1.193.385	11.145.835	3.207.994	43.000.000	7	24.000.000	115.000.000

D. Rigter, Armzorguitgaven 1817-1899, 29-11-13

Jaar	Directe uitgaven gemeenten aan bedeelde	Totale uitgaven armenzorg incl. directe uitgaven gemeenten (voor 1867 zonder die laatste)	Overheidssubsidies en rechtstreekse uitgaven gemeenten	Gemeenteguitgaven	Percentage overheidsuitgaven armenzorg van de totale uitgaven van gemeenten	Rijksoverdrachten aan provincies en gemeenten	Rijksuitgaven
1880	1.242.939	11.457.864	3.312.460	46.000.000	7	23.000.000	113.000.000
1881	1.287.340	11.453.945	3.393.990	48.000.000	7	29.000.000	124.000.000
1882	1.316.562	11.573.980	3.463.581	61.000.000	6	33.000.000	130.000.000
1883	1.377.585	11.799.308	3.712.854	58.000.000	6	35.000.000	138.000.000
1884	1.430.920	11.817.522	3.811.908	58.000.000	7	30.000.000	133.000.000
1885	1.504.858	11.928.066	3.747.514	54.000.000	7	22.000.000	122.000.000
1886	1.551.869	12.197.773	3.805.217	54.000.000	7	23.000.000	124.000.000
1887	1.612.246	12.281.204	3.786.025	55.000.000	7	17.000.000	122.000.000
1888	1.650.688	12.577.537	4.056.661	53.000.000	8	17.000.000	127.000.000
1889	1.737.680	12.733.359	4.160.820	54.000.000	8	17.000.000	124.000.000
1890	1.778.402	13.153.189	4.386.217	55.000.000	8	56.000.000	166.000.000
1891	1.846.258	13.857.799	4.659.503	60.000.000	8	19.000.000	130.000.000
1892	1.908.388	14.323.402	4.875.722	63.000.000	8	17.000.000	152.000.000
1893	1.954.867	13.985.099	5.061.178	62.000.000	8	20.000.000	135.000.000
1894	2.084.523	14.230.493	5.290.116	60.000.000	9	18.000.000	131.000.000
1895	2.009.758	14.249.629	4.997.411	62.000.000	8	18.000.000	133.000.000
1896	1.709.716	13.844.833	4.982.328	65.000.000	8	18.000.000	133.000.000
1897	2.132.006	14.189.288	5.432.786	67.000.000	8	19.000.000	139.000.000
1898	2.295.741	14.654.271	6.008.965	73.000.000	8	31.000.000	150.000.000
1899	2.467.814	14.881.356	6.307.262	78.000.000	8	23.000.000	150.000.000

Bronnen:

Armverslagen 1814-1899, <http://www.kenniscentrumhistoriezorgverzekeraars.nl/bronarchie/erfgoed/Armverslagen.html>

J.R. van der Bie en J.P. Smits, Tweehonderd jaar statistiek in tijdreeksen 1800-1999, (Voorburg/Heerlen 2001), pp. 70-72,

<http://www.cbs.nl/NR/rdonlyres/7934A2DE-B87C-4CDF-8BC7-D34F02225620/0/200jaarstattijdreeksen.pdf>

Afgezien van de jaren dertig schommelden de overheidsuitgaven in de negentiende eeuw tussen de 10 en 15% van het BNP,

J.L. van Zanden en A. van Riel, Nederland 1780-1914. Staat, instituties en economische ontwikkeling, (Amsterdam 2000), pp. 216 en 335

Gemeenten zijn in de negentiende eeuw de belangrijkste bestuurslaag wat betreft de uitvoering van (armen)zorg

De cijfers uit de Armverslagen zijn niet altijd volledig en betrouwbaar en moeilijk vergelijkbaar

Na 1828 werden de zuidelijke provincies niet meer in de Armverslagen opgenomen

Vanaf 1851 werden verschillende soorten instellingen niet langer in de Armverslagen opgenomen